

Kako izboljšati zaposlovanje

(stran 6)

ŠTUDIJSKI OBISK V MÜNCHNU – PROJEKT DIALOGES

Study Visit Slovenia
Employment Agency Munich, 17.12.2013
Corinna Ruggers and Mürvel Kasap, Employment Agency Munich

Employment Programms of the Employment Agency Munich

Bundesagentur für Arbeit

Lanski december bi lahko mirno imenovali črn mesec za delavce v Sloveniji, saj se je na zavod za zaposlovanje na novo prijavilo 10.970 brezposelnih delavk in delavcev. Po podatkih Zavoda Republike Slovenije za statistiko je bilo konec lanskega leta v Sloveniji že 124.015 brezposelnih oseb. Te številke so strašljive. V Sloveniji je trenutno več brezposelnih, kot imajo vseh prebivalcev od dojenčkov do starostnikov regionalna središča Celje, Murska Sobota, Novo mesto, Slovenj Gradec, Nova Gorica, Krško, Kočevje, Izola in Dravograd skupaj. Brezposelnih v Sloveniji je že skoraj toliko, kot znaša polovica vseh prebivalcev Ljubljane.

Med tistimi, ki so se decembra na novo prijavili kot brezposelne osebe, niso bili samo delavci propadlih podjetij in podjetij v prisilni poravnavi, temveč tudi delavci iz nekaterih tehnološko najmodnejših in poslovno najuspešnejših podjetij, ki jih je država prodala tujcem. Med takšnimi podjetji je tudi Helios iz Domžal, ki zagotovo sodi med najsodobnejša in uspešna slovenska podjetja, saj posluje z dobičkom. Po tem, ko ga je država prodala tujim lastnikom, je stara uprava začela odpuščati delavke in delavce, češ da to terjajo od nje razmere na trgu. Helios je prvo od 15 uspešnih podjetij, ki jih je vlada izbrala za prodajo tujcem. Če bodo podobno kot novi lastniki Heliosa ravnali tudi drugi kupci, ki bodo kupovali slovenska podjetja, bo brezposelnost v Sloveniji dobila strašljive razsežnosti. Zato bi Slovenija morala jasno povedati, kakšnim kupcem bo prodajala podjetja. Takšnih kupcev, ki bodo naša podjetja kupovali s špekulativnimi nameni, da bi zase pridobili trg ali da bi od tu odnesli tehnologijo, ne potrebujemo. Slovenija potrebuje poštene kupce, ki nameravajo v kupljenih podjetjih nadaljevati s proizvodnjo in ki nameravajo vanje vlagati ter odpirati nova delovna mesta.

Predvsem pa morajo tuji kupci naših podjetij spoštovati naše zakone in predpise, še zlasti pa slovensko ustavo. Pred dnevi je predsednik ZSSS Dušan Semolič na novi-

Ogromen del delovno aktivnega prebivalstva nima kaj delati

STRAŠLJIVE ŠTEVILKE

narski konferenci spomnil, da slovenska ustava tako kot vse ustave na svetu postavlja lastnikom okvir, v katerem lahko svobodno razpolagajo s svojo lastnino. V naši ustavi piše, da morajo z lastnino ravnati in gospodariti tako, da zagotavlja gospodarsko, socialno in ekološko funkcijo. Skratka, z lastnino v Sloveniji po naši ustavi ni mogoče ravnati tako, da bi se poživžgali na socialne in ekološke posledice. Tega se morajo zavedati tudi tuji kupci, saj tovarn ne morejo preprosto kupiti in nato kot kupci zapreti, da bi denimo uničili konkurenco, saj imajo te tovarne tudi pomembno socialno funkcijo.

V vladnih groh se sicer tolažijo, da je povečano število brezposelnih ob koncu leta sezonskega značaja, saj se število brezposelnih močno poveča konec vsakega leta, zlasti zaradi prenehanja zaposlitev za določen čas. Lani decembra se je zaradi izteka zaposlitve za določen čas na zavod prijavilo 6.042 oseb. Mimogrede, približno toliko prebivalcev ima Slovenska Bistrica. Med novo prijavljenimi v decembru 2013 je bilo tudi 1.371 iskalcev prve zaposlitve in 2.206 trajno presežnih delavcev ter stečajnikov.

V podatek, da je preko šest tisoč delavcev decembra izgubilo delo zaradi tega, ker so imeli pogodbe o delu za določen čas, nima razloga dvomiti, saj je splošno znano, da delodajalci na novo zaposlujejo praktično samo še za določen čas. Tisti, ki so v državi dolžni skrbeti za spoštovanje zakonodaje, pa bi se morali vprašati, ali so bile vse te pogodbe za določen čas sklenjene zakonito. Mnogi delodajalci namreč delavce zaposlujejo tako, da jim pred večjimi prazniki delovno razmerje poteče. Tako se izognejo stroškom, ki bi jih imeli, če bi imeli delavce zaposlene tudi čez praznike. Takšni delodajalci ustvarjajo nelojalno konkurenco drugim, ki spoštujejo zakone države in civilizacijskega razvoja. Kdor delavca, ki je zanj

delal vse leto, odpusti pred božičnimi in novoletnimi prazniki, je zares zgrešil stoletje, v katerem živi. Bolj kot v današnji čas sodi v čase surovega kapitalizma in prvobitne akumulacije, ki so, vsaj

upajmo, že zdavnaj minili.

Če se bo število brezposelnih še naprej tako hitro povečevalo, kar je mogoče pričakovati, bodo mnogi med njimi ostali brez vsakršne pomoči pri prilagajanju novim razmeram na trgu dela in pri iskanju nove zaposlitve. Z zavoda za zaposlovanje bodo prejeli samo denarno nadomestilo za čas brezposelnosti, dokler jim bo pač pripadalo, za kaj več pa denarja v državnem proračunu ne bo, čeprav v državnem zavodu za zaposlovanje v letu 2014 načrtujejo povečan obseg sredstev za izvajanje programov, in sicer 106,6 milijona evrov v letu 2014 za več kot 38.600 vključitev v izvajanje programov aktivne politike zaposlovanja. Tako je denimo zavod za zaposlovanje že objavil javno povabilo za javna dela v letu 2014, za katerega je namenjenih več kot 43 milijonov evrov za vključitev devet tisoč dolgotrajno brezposelnih oseb v javna dela.

Poglavitna skrb vseh slovenskih politikov, gospodarstvenikov, obrtnikov, podjetnikov in sindikalistov morajo biti prizadevanja za odpiranje novih delovnih mest. To vprašanje postaja za slovenski narod in za vse državljane Slovenije usodno, saj je več kot očitno, da se v novi skupnosti, v Evropski uniji, v tem pogledu nismo znašli in ne vemo kaj bi v tej uniji delali in tržili. Pri tem so imeli odločilno vlogo v tem pogledu premalo sposobni politiki ter tajkunske usmerjeni menedžerji. Sedaj smo, kjer smo. Ogromen del delovno aktivnega prebivalstva nima kaj delati in početi. Med tistimi, ki delajo, pa je zelo veliko delavcev, ki opravljajo najenostavnejša dela za zelo skromno plačilo. Zdi se, da Slovenija trenutno v Evropski uniji živi zlasti od opravljanja najmanj zahtevnih del. Tega pa si nismo zaslužili, saj znamo in zmoremo veliko več, samo prave voditelje in sposobne gospodarstvenike potrebujemo.

Tomaž Kšela

Št. 1, januar 2014

Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu zagotavljajo SOPS in skladi za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar, Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič, Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Dalmatinova 4, p.p. 97, 1001 Ljubljana,
telefon: 01/434 12 69 in 434 12 71,
telefaks: 01/434 13 11,
E-mail: delavecvobrti@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. februarja 2014

Pomoč Evropske unije v primeru naravnih nesreč	4
Kako izboljšati zaposlovanje?	6
Prodajo državnih podjetij spremlja ukinjanje delovnih mest	7
Obisk partnerskih organizacij v Münchnu v okviru projekta DialogueS	8
Kaj nas čaka v letu 2014?	10
Sestanek strokovne skupine v okviru projekta DialogueS	12
Sprejet paket ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka v EU	14
Sindikalna lista	16

Pomoč Evropske unije v primeru naravnih nesreč

EVROPSKI SOLIDARNOSTNI SKLAD

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je na decembrskem plenarnem zasedanju obravnaval predlagane spremembe Uredbe št. 2012/2002, s katerimi želi Evropska komisija vnesti spremembe v upravljanje in delovanje Solidarnostnega sklada Evropske unije. EESO je podprl spremembe, ki jih prinaša novi predlog uredbe v zvezi z določanjem vnaprejšnjih plačil, jasnejšo opredelitvijo »večje nesreče« in »neobičajne regionalne nesreče« ter ukrepe proti državam članicam, ki niso namenile zadostne pozornosti preprečevanju teh nesreč.

Solidarnostni sklad Evropske unije je bil ustanovljen leta 2002 po katastrofalnih poplavah, ki so prizadele Srednjo in Severno Evropo, da bi državam članicam in državam kandidatkam, ki so jih prizadele večje naravne nesreče, ponudili denarno pomoč, namenjeno oživitvi gospodarskega in družbenega življenja v prizadetih regijah.

Sklad je bil ustanovljen po nujnem postopku, ko je EU ugotovila, da ima na voljo precejšnja sredstva za odziv na naravne nesreče po svetu, nima pa ustreznih mehanizmov za odzivanje v podobnih primerih na lastnem ozemlju ali na ozemlju držav kandidat.

Delovanje tega sklada, katerega letni proračun znaša 1 milijardo evrov, je bilo vse od ustanovitve v številnih primerih uspešno, vendar pa so bile ugotovljene tudi nekatere pomanjkljivosti, tako z organizacijskega kot upravnega vidika.

EESO meni, da je treba storiti vse, kar je potrebno, da bi zmanjšali birokracijo, povezano z delovanjem tega sklada, in pospešili njegove postopke.

Po mnenju EESO bi EU morala kljub težavnemu obdobju, z vidika financ, namenjati večja proračunska sredstva za delovanje tega sklada, da bi bili pripravljene tudi na nesreče izrednih razsežnosti.

EESO meni, da bi morali biti pogoji delovanja tega sklada povsem transparentni, da bi preprečili neutemeljena pričakovanja in da ga ne bi izrabljali v politične

namene ter da ne bi razočarali močno prizadetega prebivalstva.

EESO meni, da bi bilo treba v področje uporabe tega sklada vključiti tudi nesreče, ki se zgodijo nenadoma, zaradi posledic toplogrednih plinov, podnebnih sprememb na splošno, pa tudi zaradi terorističnih dejanj.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je na decembrskem plenarnem zasedanju podprl predlagane spremembe Uredbe št. 2012/2002, s katerimi želi Evropska komisija vnesti spremembe v upravljanje in delovanje Solidarnostnega sklada Evropske unije.

EESO ne razume, zakaj je prag za opredelitev »večje nesreče«, še vedno tako visok, zaradi česar je mogoče sredstva tega sklada uporabiti samo v izjemnih primerih in samo na podlagi odstopanj. Prav tako meni, da je prag, povezan z obsegom ocenjene škode, previsok in bi ga bilo treba znižati. Poleg tega je devet do dvanajstmesečno obdobje, v katerem se izplača pomoč, izredno dolgo in v nasprotju z idejo o nujni in takojšnji pomoči.

Sedanja uredba o delovanju sklada

Sedanja uredba se nanaša na države članice in države, ki že sodelujejo v predpristopnih pogajanjih. Glavni vidiki večjih nesreč, ki jih obravnava, so življenjski po-

goji, naravno okolje in gospodarstvo. »Večja nesreča« je opredeljena kot nesreča, ki povzroči veliko škodo s finančnega vidika ali z vidika odstotka bruto družbenega produkta (BDP). Za razdeljevanje pomoči je v vsakem primeru odgovorna država upravičenka. V uredbi je poudarjeno, da sta nujna maksimalna

transparentnost in preudarno finančno poslovanje. V zvezi z visokimi zneski, določenimi za »večje naravne nesreče«, so opredeljene tudi izjeme, ki se nanašajo na »neobičajne regionalne nesreče« in nesreče v »sosednji državi«, za katere pa veljajo izjemno stroga pravila, medtem ko je najvišji znesek pomoči omejen na 75 milijonov evrov. Te izjeme so zaradi zelo visokih pragov, ki so bili sprva določeni za večje nesreče, sčasoma postale pravilo za pomoč iz naslova Solidarnostnega sklada Evropske unije.

Kakor določa sedanja uredba, so glavni cilji Solidarnostnega sklada Evropske unije v primeru večje nesreče naslednji:

- takojšnja usposobitev infrastrukture in naprav na področju energetike, vode in odpadnih voda, telekomunikacij, prometa in izobraževanja;
 - zagotovitev začasne nastanitve in financiranja reševalnih služb;
 - sprejetje ukrepov za zaščito kulturne dediščine;
 - takojšnje čiščenje prizadetih območij.
- Prizadeta država članica mora čim prej in najkasneje v desetih tednih od začetka nesreče na Komisijo nasloviti vlogo za pomoč in navesti obseg škode.

Predlog spremembe uredbe

Delovanje Solidarnostnega sklada Evropske unije je vključeno v novi večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020. Področje uporabe uredbe je jasno opredeljeno in omejeno na naravne nesreče,

Dostopnost in uporaba interneta v EU

NENEHNO POVEČEVANJE

Evropski statistični urad Eurostat je decembra lani objavil podatke o dostopnosti in uporabi interneta. Leta 2013 je 79 % gospodinjstev v celotni EU imelo dostop do interneta, 76 % pa jih je imelo širokopasovno povezavo. Leta 2007 sta ta deleža znašala 55 % oziroma 42 %.

Več kot 60 % posameznikov uporablja internet dnevno, nadaljnjih 10 % pa vsaj enkrat na teden. Leta 2013 ni interneta še nikoli uporabljalo 21 % posameznikov, leta 2007 pa je ta delež znašal 37 %.

Raziskava tudi kaže, da je 41 % vprašanih uporabilo storitve e-uprave, zlasti za napoved dohodnine, vložitev zahtevkov za izdajo osebnih dokumentov in vpis na visokošolske ustanove.

S. J.

vklučno s tistimi, ki jih je zakrivil človek. Določen je nov prag škode za »regionalne nesreče« v višini 1,5 % regionalnega BDP (število prebivalcev med 800 tisoč in 3 milijoni).

Na zahtevo prizadete države članice je mogoče hitro vnaprejšnje plačilo v višini 10 % pričakovanega zneska pomoči, do največ 30 milijonov EUR. Prvič so upoštevane počasi napredujoče nesreče, kot je suša. V posebnih okoliščinah so dovoljena odstopanja od nekaterih določb finančne uredbe.

Dodane so določbe za spodbujanje učinkovitejšega preprečevanja nesreč in spoštovanja s tem povezane zakonodaje EU, kar hkrati Komisiji omogoča, da zavrne zahtevke za pomoč v primeru hude malomarnosti države članice ali ponovitve podobne nesreče.

Kot večja nesreča šteje nesreča, v kateri je škoda ocenjena na 3 milijarde EUR ali 0,6 % BDP.

Stališče EESO

EESO se strinja, da je treba spremeniti Uredbo št. 2012/2002 v zvezi z delovanjem Solidarnostnega sklada Evropske unije, da bi ta sklad postal učinkovitejši mehanizem za pomoč državam članicam

EU, državam kandidatkam in sosednjim državam v primeru naravnih nesreč ter da bi ga lahko uporabili tudi v primeru odpravljanja posledic industrijskih in tehnoloških nesreč.

EESO meni, da so predvideni zneski preizkusi za nesreče večjega obsega, ki bi prizadele večji del EU (jedrska nesreča, epidemija itd.), zato poziva Komisijo, naj temu vprašanju nameni posebno pozornost.

EESO se strinja s postopkom vnaprejšnjih plačil in uporabo določbe o počasi napredujoči nesreči, kot je suša. Poleg tega meni, da je treba med dela za vzpostavitev prvotnega stanja po naravni nesreči vključiti tudi pogozdovanje.

Po njegovem mnenju bi morala biti Komisija še posebej stroga do držav članic, pri katerih se kljub veljavni zakonodaji EU in posebnim sredstvom EU dokaže malomarnost, ki ima za posledico večjo nesrečo.

Po mnenju EESO bo v prihodnosti zaradi podnebnih sprememb še več naravnih nesreč, zato poziva Komisijo, naj tudi to upošteva v reviziji te uredbe.

EESO meni, da ima civilna družba vedno še posebej veliko vlogo v času večjih nesreč, zato poziva Komisijo, naj v

to spremenjeno uredbo uvede možnost financiranja za to specializiranih in certificiranih organizacij, ki imajo potrebne strukture in znanja za zagotavljanje pomoči.

Po mnenju EESO učinkovito delovanje mehanizmov, kot je Solidarnostni sklad Evropske unije, EU omogoča, da učinkovito pokaže solidarnost tudi v praksi, in poziva Komisijo, naj stori vse potrebno, da bo evropska javnost seznanjena z vlogo Unije.

EESO meni, da bi bilo treba sredstva tega sklada vključiti v splošni proračun EU, da bi zmanjšali zamude zaradi počasnih birokratskih postopkov, ki vključujejo Svet, Parlament in Komisijo. Hkrati bi moral obstajati mehanizem, s katerim bi povečali razpoložljiva finančna sredstva v primeru nesreč izrednih razsežnosti, kjer bi bila potreba dodatna pomoč.

ESO se strinja z Evropskim parlamentom, da je prag v višini 1,5 % regionalnega BDP previsok in da iz področja uporabe tega sklada na veliko razočaranje državljanov izključuje številne velike nesreče. Poleg tega predlaga, da se ta prag zniža na 1 %, da bi zajeli predvsem države z nizkimi demografskimi parametri.

Prisedil B. H.

Pravnik odgovarja

Piše: Matija Drmota, univ. dipl. prav.

Vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi in odpovedni roki

V primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavec pogosto ne ve, kdaj prične teči odpovedni rok, ali lahko podpiše papirje, ki mu jih vroča delodajalec in podobno. Zato je namen tega prispevka obravnavati nekaterih vprašanj, ki jih delavci zastavljajo v takih primerih.

Če delodajalec delavcu vroča odpoved pogodbe o zaposlitvi v prostorih delodajalca, jo je delavec dolžan prevzeti, saj se tudi ob zavrnitvi prevzema odpoved šteje za vročeno. Ker v takih trenutkih delavec pogosto ni zbran, delodajalec pa ne vedno pošten, se dokumenti, ki se vročajo pogosto pregledajo površno in se rado zgodi, da delavec podpiše nekaj, česar ni želel. V takih primerih zato svetujemo, da delavec v zgornji kot ponujenih dokumentov zapiše besedo "prejel" in ob tem zapiše datum ter se podpiše, naj pa se ne podpisuje na spodnji del besedila. S tem delavec korektno potrdi, da je dokumentacijo prejel, zavaruje pa se pred podajo soglasja k morebitni sporazumni odpovedi oz. čemu drugemu, kar mu lahko ponudi morebitni nepošteni delodajalec. Odpoved pogodbe o zaposlitvi lahko delodajalec vroči tudi priporočeno po pošti, tudi če je delavec bolniško odsoten ali na dopustu.

Dolžina odpovednega roka je odvisna od delovne dobe posameznega delavca pri delodajalcu, odpovedni rok pa prične teči prvi naslednji dan po vročitvi odpovedi. Dejstvo, da je delavec na bolniški, ne prekine teka odpovednega roka, povzroča pa posebnosti pri datumu izteka odpovednega roka, kot bo obrazloženo v nadaljevanju.

V času odpovednega roka je delavec še vedno v delovne razmerje pri delodajalcu in tako njega kot delodajalca zavezujejo vsa pravila iz zakonodaje, kolektivnih pogodb in pogodbe

o zaposlitvi. V praksi pa v času odpovednega roka delodajalec delavcu včasih odredi čakanje doma, delavec pa tudi izkoristi še preostali dopust.

Neodvisno od odpovednega roka prične naslednji dan po vročitvi odpovedi pogodbe o zaposlitvi teči 30-dnevni rok za vložitev tožbe proti nezakoniti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki pa ni odvisen od delovne dobe in je za vse delavce enako dolg. Člani sindikata imajo ob vlaganju tožb zagotovljeno brezplačno pravno pomoč in zastopanje, tako da naj se ob dvomu v zakonitost odpovedi čimprej zglasijo na pristojni območni organizaciji sindikata.

Ko se odpovedni rok izteče, se mora delavec v nadaljnjih 30-ih dneh zglasiti na Zavodu RS za zaposlovanje. Ob izteku delovnega razmerja velja posebnost za delavce, ki jim je bila odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti in so ob poteku odpovednega roka odsotni z dela zaradičasne nezmožnosti za delo, bolezn ali poškodbe. Tem v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih zaposlitev ob izteku odpovednega roka ne poteče, temveč se podaljša dokler traja bolniška odsotnost, vendar najdlje za 6 mesecev.

V zvezi z delavci, ki so na bolniški obstaja še ena posebnost. Ti se lahko, ne glede na to, ali so prejeli redno ali izredno odpoved, iz poslovnega, krivdnega razloga, ali razloga nesposobnosti, pa tudi, če jim je potekla pogodba zaposlitvi za določen čas, v primeru, da so ob prenehanju delovnega razmerja na bolniški, zglasijo pri svojem osebnem zdravniku. Ta jih bo napotil k imenovanemu zdravniku ZZS, ki bo izdal odločbo o nezmožnosti za delo, s katero se nato delavec zglaš na Zavodu za zavarovanje in se tam prijavi v zavarovanje. Delavcem, ki se tako prijavijo v zavarovanje ZZS nato še 30 koledarskih dni izplačuje bolniško nadomestilo, v primeru da so na bolniški zaradi bolezn ali poškodbe izven dela. Če so na bolniški zaradi poškodbe na delu pa se bolniško nadomestilo izplačuje vse dokler zdravljenje ni končano.

V vsakem primeru je priporočljivo ob koriščenju zgoraj navedene pravice obvestiti Zavod za zaposlovanje, da ne pride do nesporazuma o spoštovanju rokov za prijavo.

Mednarodna problemska konferenca o usklajevanju potreb na trgu dela - projekt DialogueS

KAKO IZBOLJŠATI ZAPOSLOVANJE?

V okviru projekta DialogueS je Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) kot nosilec projekta, v sodelovanju s Sindikatom obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), ki je partner v projektu, 14. januarja 2014 organiziralo mednarodno problemsko konferenco na temo »Kako uskladiti potrebe na trgu dela z ukrepi aktivne politike zaposlovanja«. Na konferenci so sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavniki Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in predstavniki zavoda za zaposlovanje AMS iz avstrijske Koroške.

Udeležence je uvodoma pozdravil generalni sekretar ZDOPS Igor Antauer, ki je predstavil namen problemske konference in projekt DialogueS, s pomočjo katerega si socialni partnerji s področja obrti in podjetništva prizadevajo najti izvedbene rešitve za izboljšanje zaposlovanja na tem področju.

Nato je mag. Peter Wedenig, namestnik direktorja AMS Koroška, predstavil temo »Projekcija in planiranje potreb na trgu dela v Avstriji in na avstrijskem Koroškem, ukrepi aktivne politike zaposlovanja in sodelovanje z delodajalci«. Predstavitev izkušenj iz Avstrije in avstrijske Koroške pri izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter pri sodelovanju zavoda za zaposlovanje z delodajalci in delojemalci je bilo za udeležence mednarodne konference zanimivo in koristno, še zlasti, ker dosegajo v Avstriji z izvajanjem ukrepov aktivne politike zaposlovanje zelo dobre rezultate. Stopnja brezposelnosti je pri naših severnih sosedih znatno manjša, pa tudi sodelovanje zavoda za zaposlovanje z delodajalci je na visoki ravni.

Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter sodelovanje zavoda za zaposlovanje z delodajalci in delojemalci v Avstriji je predstavil namestnik direktorja AMS Koroška mag. Peter Wedenig.

V nadaljevanju konference je dr. Alenka Kajzer spregovorila o stanju na področju fleksibilnosti trga dela v Sloveniji ter predlagala nekatere rešitve, še zlasti glede na pomen fleksibilnosti za delovanje sektorja obrti in podjetništva. Po njenih besedah je mednarodna gospodarska kriza močno zaznamovala gospodarsko situacijo v Sloveniji. V letu 2009 se je gospodarska aktivnost (merjena z bruto domačim proizvodom) znižala za 7,8 odstotka, kar Slovenijo uvršča v države z največjim zmanjšanjem bruto domačega proizvoda v Evropski uniji. V letih 2010 in 2011 je

bila realna rast bruto domačega proizvoda realno rahlo pozitivna, v letu 2012 pa ponovno negativna za 2,3 odstotka. Slovenija sodi med države, ki so imele v letu 2012 enega izmed največjih zaostankov za ravnijo gospodarske aktivnosti pred krizo v letu 2008.

Kot je dejala dr. Kajzerjeva je fleksibilnost trga dela, ki zajema tako zunanjo kot notranjo fleksibilnost, pomembna za prilagajanje nižji ravni gospodarske aktivnosti vseh gospodarskih subjektov, še posebej pa je pomembna za male delodajalce, ki zaradi majhnosti težje premostijo upad povpraševanja brez zmanjšanja zaposlenosti. »Fleksibilnost trga dela je zelo širok pojem, saj se uporablja v številnih kontekstih tako na mikro-ekonomski kot na makro-ekonomski ravni. V ekonomski literaturi najdemo številne opredelilne oblike in vrste fleksibilnosti,« je dejala Kajzerjeva.

Namen problemske konference in projekt DialogueS je predstavil generalni sekretar ZDOPS Igor Antauer.

Na ravni gospodarstva se prilagajanje podjetij nižji rani aktivnosti, ki predstavlja zunanjo fleksibilnost, kaže kot sprememba števila zaposlenih. V obdobju 2008-2012 se je zmanjšalo število zaposlenih, število samozaposlenih brez kmetov pa se je nekoliko povečalo. V tem obdobju se je število delovno aktivnih v slovenskem gospodarstvu znižalo za 7,9 odstotka.

Največje zmanjšanje zaposlenih, kar za 32 odstotkov, so zabeležili v gradbeništvu; za 17,7 odstotka pa se je zmanjšalo število zaposlenih v predelovalnih dejavnostih, za 6,9 odstotka v kmetijstvu in za 2,5 odstotka v tržnih storitvah, medtem ko se je število zaposlenih v javnih storitvah povečalo za 5,9 odstotka.

V razpravi na konferenci se je porodilo precej idej, kako bi lahko izboljšali konkretne pogoje za zaposlovanje v obrti in podjetništvu.

Število samozaposlenih se je v tem obdobju povečalo. Leta 2012 je bilo za 3,9 odstotka več samozaposlenih kot leta 2008. V tem obdobju se je število samozaposlenih v javnih storitvah povečalo za 18 odstotkov in v predelovalnih dejavnostih za 10,1 odstotka, medtem ko se je število samozaposlenih v gradbeništvu zmanjšalo za 8,4 odstotka, v kmetijstvu za 5,6 odstotka in v tržnih storitvah za 4,3 odstotka.

V obdobju od 2008 do 2012 se je po nekaterih ocenah število delovno aktivnih v obrti in podjetništvu zmanjšalo za 15,7 odstotka, pri čemer se je število lastnikov zmanjšalo za 5 odstotkov, število pri njih zaposlenih delavcev pa za okoli 20 odstotkov.

Možnosti za hitro prilagajanje obsega zaposlenosti spremembam v povpraševanju so po besedah Kajzerjeve pomembne za delovanje gospodarskih subjektov, še zlasti malih delodajalcev. Slovenija je do sprejema novega Zakona o delovnih razmerjih in sprememb Zakona o urejanju trga dela v lanskem letu sodila med državami Evropske unije, ki so članice OECD, med tiste z manj fleksibilno zakonodajo. Z uveljavitvijo nove zakonodaje se je to spremenilo, saj je Slovenija po varovanju zaposlitve sedaj pod povprečjem držav

OECD. Za fleksibilnost malih delodajalcev je pomembna tudi ustrezna ponudba kadrov, po katerih povprašujejo. Neskladja pa so se med krizo povečala, zato bi jih bilo z vrsto ukrepov treba zmanjšati.

Stanje na področju fleksibilnosti trga dela v Sloveniji je predstavila dr. Alenka Kajzer.

Z vidika fleksibilnosti bi bilo začasno delo brezposelnih zaželeno za delodajalce. Obstaja pa nevarnost, da bi postali brezposelni ujetniki začasnega dela. Kljub temu bi po besedah Kajzerjeve veljalo razmisliti o njegovi ureditvi za brezposelne, vendar v obliki posebnega programa v ukrepih aktivne politike zaposlovanja po zgledu »job-rotation« na Danskem.

Izkoristiti bi veljalo tudi možnosti delne upokojitve, ki jih prinaša novi pokojninski zakon. Delno upokojevanje prinaša možnosti medgeneracijskega prenosa znanja. Zato bi veljalo razmisliti o oblikovanju programa aktivne politike zaposlovanja po vzoru delitve delovnega mesta oziroma »job-sharinga«. Predvsem pa je po besedah Kajzerjeve za male delodajalce pomembno, da programi zanje niso administrativno in tehnično zapleteni, saj nimajo kadrovske službe, ki bi se s temi postopki lahko ukvarjale.

V razpravi na konferenci se je porodilo še precej idej, kako bi lahko ob obstoječi zakonodaji izboljšali konkretne pogoje za zaposlovanje in za poslovanje v obrti in podjetništvu.

Tomaž Kšela

Prodajo državnih podjetij spremlja ukinjanje delovnih mest

NESPREJEMLJIVA PRAKSA

Predsednik ZSSS Dušan Semolič je pred dnevi na eni od novinarskih konferenc, ki jih vsak teden organizira ZSSS, povzdignil glas proti naraščajoči brezposelnosti. Po zadnjih podatkih je na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije prijavljenih že 127.848 iskalcev zaposlitve. Brezposelnih delavk in delavcev pa je po Semoličevih besedah še mnogo več, saj so mnogi že obupali in zaposlitve sploh ne iščejo več. Zato tudi na zavodu za zaposlovanje niso prijavljeni.

»Ni potrebno biti pesimist, dovolj je, da je človek realist, pa ve, da se bo število brezposelnih letos še povečevalo,« je dejal Semolič. Poudaril je, da bo poleg vseh drugih težav, ki jih je prinesla finančna in gospodarska kriza, na povečevanje števila brezposelnih vplivala tudi (raz)prodaja državnega premoženja, če vlada ne bo hitro in ustrezno ukrepala.

Kot je dejal Semolič mnogi v tujini govorijo, da Slovenija ne bo izšla iz krize, če ne bo privatizirala državnega premoženja. Zelo podobno govorijo tudi naši politiki. Dejansko pa proces privatizacije oziroma (raz)prodaje državnega premoženja, tako kakor je zastavljen, vodi v zmanjševanje števila delovnih mest v Sloveniji. »Prvi takšen primer je domžalski Helios, ki ga je država prodala kot prvega med petnajstimi podjetji, ki jih je določila za prodajo. Čeprav je Helios uspešno podjetje, saj posluje z dobičkom, so takoj po nakupu in še preden je kupec postal formalni lastnik, že začeli odpuščati delavke in delavce, ker je novi lastnik pritisnil na staro upravo naj opravi grd posel še pred njegovim formalnim prevzemom podjetja.

»Če ne bo sprememb v konceptu prodaje državnega premoženja, in bojim se, da jih

zares ne bo, se bo zgodba Heliosa ponovila ob prodaji vsakega od slovenskih podjetij,« je dejal Semolič. Vprašal se je, ali ukinjanje delovnih mest in ustvarjanje novih brezposelnih delavcev zares vodi iz krize. Opozoril je, da delavci v Sloveniji s svojim znanjem, izkušnjami in prizadevnostjo predstavljajo velik potencial, ki ostaja neizkoriščen.

Dušan Semolič: »Država bi morala kupcem državnih podjetij prepovedati odpuščanje delavcev, če podjetja poslujejo z dobičkom.«

Za to, da ostajajo delavci kot eden največjih potencialov Slovenije neuporabljeni, po Semoličevih besedah ni opravičila. Izgovori, da živimo v časih tržnega gospodarstva in svobodne gospodarske pobude ter da lahko

lastniki počnejo s svojo lastnino, kar hočejo, niso na mestu. Tako kot v vsaki so tudi v slovenski ustavi pri razpolaganju z lastnino omejitve, na katere je opozoril Semolič s slovensko ustavo v rokah. Kot je dejal, mora lastnina po naši ustavi zagotavljati gospodarsko, socialno in ekološko funkcijo. Seveda je to diktacija, kot je dejal Semolič, treba razumeti v razumnih mejah. Vsekakor pa se morajo lastniki zavedati tudi socialne in ekološke funkcije svojih podjetij.

Ko je Semolič govoril o Slovenske državnem holdingu, je dejal, da bi ga lahko pozdravili, če bi bil ustanovljen za to, da bi bolje upravljal z državnim premoženjem. Žal pa pri holdingu ne gre za to, temveč je v ospredju vprašanje, kako z njegovo pomočjo olajšati (raz)prodajo državnega premoženja. Ob tem je Semolič jasno in glasno napovedal, da bodo v ZSSS nasprotovali (raz)prodaji državnih infrastrukturnih in energetskih objektov. V ozadju takšnih razprodaj so bolj kot interesi Slovenije interesi kapitala.

Kot je dejal Semolič, sindikati zahtevajo, da država nemudoma spremeni koncept prodaje podjetij v državni lasti. V tistih podjetjih, ki ustvarjajo dobiček, mora novim lastnikom prepovedati odpuščanje. Boj za ohranitev delovnih mest je ta trenutek za Slovenijo prioriten.

»Število brezposelnih predstavlja alarm. Za Slovenijo in za delavke in delavce so ta trenutek najbolj pomembna prizadevanja za ohranitev in odpiranje novih delovnih mest, seveda takšnih, na katerih delavcem ne krattijo in ne bodo krattili njihovih pravic,« je poudaril Semolič.

T. K.

Obisk partnerskih organizacij v Münchnu v okviru projekta DialogeS

VPOGLED V NEMŠKO PRAKSO

V okviru projekta DialogeS, s katerim si Zdrúženje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) v sodelovanju s Sindikatом obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) prizadeva v socialnem dialogu priti do predlogov izvedbenih rešitev na področju pogojev dela in zaposlovanja v obrti in podjetništvu, so predstavniki obeh organizacij obiskali partnerske organizacije v Münchnu v Nemčiji.

V delegaciji SOPS sta bila generalni sekretar Martin Muršič in strokovna sodelavka za projektne naloge Ana Čermelj. V delegaciji ZDOPS pa so bili generalni sekretar Igor Antauer, samostojni svetovalec Tomaž Bernik in strokovni sodelavki Nataša Terzič in Nataša Cvetek. Po povratku smo se pogovarjali z Ano Čermelj in jo zaprosili za osnovne informacije z obiska v Münchnu.

»Cilj projekta DialogeS je, da predstavniki delodajalcev in zaposlenih razvijemo predloge za implementacijo rešitev za izboljšanje pogojev dela in zaposlovanja, okrepimo bipartitni socialni dialog v obrti in podjetništvu, pripravimo predloge za boljšo in učinkovitejšo ureditev delovnega okolja ter organizacije dela in podobno. Študijski obisk v Münchnu nam je omogočil vpogled v to, kako te stvari delujejo v Nemčiji. Zanimali smo se predvsem za fleksibilnost zaposlovanja, problematiko migrantov, zaposlovanje za določen čas, za poklicne kvalifikacije, za projekcijo potreb in ponudbe na trgu dela, za implementacijo evropskih strategij in usmeritev ter za trenutne težave na trgu dela, ki so del socialnega dialoga v Nemčiji,« je po vrnitvi iz Nemčije povedala Ana Čermelj.

Generalni sekretar Sindikata obrti in podjetništva Slovenije Martin Muršič pa je študijski obisk v Münchnu ocenil za zelo koristnega, saj so predstavniki slovenske obrti in podjetništva pridobili obilo uporabnih informacij o njihovem sistemu zaposlovanja težje zaposljivih, o kadrovskem načrtovanju za poklicno izobraževanje in o delovanju njihovega dualnega sistema poklicnega izobraževanja, ki ga vodijo ločeno za poklicne potrebe in za potrebe malih delodajalcev.

Predstavniki ZDOPS in SOPS so bili v Münchnu gosti sorodnih delodajalskih in sindikalnih organizacij, sprejel pa jih je tudi generalni konzul Republike Slovenije v Münchnu Jožef Keček.

Euro Training Center (ETC)

V Münchnu so med drugim obiskali Euro Training Center (ETC). To je neprofitni izobraževalni center, ki so ga ustanovili leta 1996 za svetovanje in pridobitev kvalifikacij oziroma izobrazbe za otroke, mlade, mlade

odrasle in odrasle. ETC, v katerem je okoli 200 zaposlenih, od tega 95 redno, ponuja kratke izobraževalne programe. V tem centru razumejo učenje kot razvijajoči proces, ki ga dopolnjujejo z inovativnimi metodami in sredstvi ter s tem tvorijo povezano celoto poklicnih kompetenc. Usposablajo in izobražujejo kadre, ki so mobilni in uporabni na trgu dela.

Oddelek za delo in gospodarstvo mesta München

Predstavniki ZDOPS in SOPS so sprejeli tudi na oddelku za delo in gospodarstvo mesta München. »Odgovornosti tega oddelka segajo od pripravljanja osnovnih strategij za gospodarstvo do razvoja lokalnega gospodarstva in upravljanja mestnih gospodarskih in poslovnih holdingov. Občinske zaposlitve

S sprejema na Oddelku za delo in gospodarstvo mesta München.

»ETC se je pri nudenju priprave oziroma svetovanja za poklic (Berufvorbereitung - BvB) vključil v razpisni postopek Agencije za zaposlovanje in delovne skupnosti za zaposlovanje München GmbH (ARGE) ter zagotavlja mladim kvalificirano izobraževanje in usposabljanje. S programom »Fit für den Beruf« oziroma »Čili za delo« se v okviru BvB München ponuja več programov za poklicno usposabljanje. Te se izvajajo v imenu Zvezne agencije za delo,« pojasnjuje Čermeljeva. »Tečajji so prilagojeni glede na predznanje posameznike in glede na individualne sposobnosti udeležencev, s ciljem čim hitrejšega vključevanja v usposabljanje in nato v delo.«

V ETC izvajajo tudi več projektov za migrante. Eden je AktiF Plus. Njegov namen in cilj je obširno informirati učence in njihove starše z migracijskim ozadjem glede možnosti izobraževanja in usposabljanja v Nemčiji, kako deluje sistem izobraževanja, in podobno. V okviru projekta Task force 4 pa na svetujejo in usposablajo mlade begunce, politične begunce in razseljene osebe ter prisilce za azil.

Trenutno v ETC izvajajo tudi več evropskih projektov: Take off, Common goals – common ways in Youth4Europe, ki so ga ravnokar zaključili. Že prej pa so končali projekte Chinchorro, Face to Face, Europe Works. O njih je mogoče več izvedeti po internetu.

ne strategije in strategije poklicnega izobraževanja pripomorejo k zniževanju in izogibanju brezposelnosti. Te aktivnosti niso omejene samo na München, saj mesto razvija kontakte in sodeluje z organizacijami po vsej Evropi,« pravi Čermeljeva. Kot pravi so jih na oddelku seznanili z nekaterimi strategijami. Naj jih nekaj omenimo: podpora malim in srednjim podjetjem; infrastruktura za podporo ekonomskemu razvoju; moderne industrije, ponudniki storitev in nove branže (na primer visoko tehnološka podjetja, mediji, finančne storitve, biotehnologija); turistična destinacija München kot mesto umetnosti, kulture, posvetov, sejmov in seveda Oktoberfesta.

Oddelek za delo in gospodarstvo veliko časa posveti tudi različnim partnerstvom in sodelovanju, tako političnemu kot ekonomskemu. Skrbi za dialog s ključnimi igralci v ekonomski sferi, za prenos tehnologij med znanostjo in poslovnimi sferami, za sodelovanje med regionalnimi in nacionalnimi partnerji in odbori, za mednarodne poslovne stike in sodelovanje; za sodelovanje v evropskih občinskih politikah.

Veliko naporov vlagajo tudi v razvoj visoko kakovostnega večstranskega izobraževalnega in zaposlitvenega sistema. Skrbijo za zaposlovanje in izpopolnjevanje delavcev v Münchnu, pripravljajo projekte za ustvarjanje novih in za varovanje obstoječih delovnih

mest, organizirajo srečanja in specializirane konference na temo zaposlovanja, dajejo iniciative za enakopravnost spolov na delovnem mestu.

Oddelek posebno skrb posveča razvojnim projektom in njihovi implementaciji v praksi (inovacije in nove ideje na področju dela, ekonomije in turizma; soočanje s strukturnimi spremembami, s proaktivno identifikacijo novih področij zaposlitev in izpopolnjevanja; ofenziva na področju izpopolnjevanja in vseživljenjskega izobraževanja; kreativni marketing poslovnih in turističnih lokacij v narodnih in mednarodnih okvirjih).

Zveza nemških sindikatov (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB)

Seveda so predstavniki SOPS in ZDOPS obiskali tudi Zvezo nemških sindikatov DGB, v katero je vključenih 6,4 milijona zaposlenih. »DGB je največja zveza sindikatov, ki koordinira sindikalne aktivnosti, ni pa sama partner v kolektivnih pogajanjih. Člani DGB so sindikati dejavnosti, ki se z delodajalskimi organizacijami pogajajo zlasti o plačah, o delovnem času in o dopustih, seveda pa tudi o drugih delavskih pravicah. Pomaga pri ustanovitvah delavskih svetov in podpira ter predstavlja zaposlene v konfliktih z delodajalci. Člani sindikata imajo pravico in možnost brezplačnega pravnega zastopstva,« pravi Čermeljeva.

»Glede dualnega sistema se na splošno vsi predstavniki sindikatov iz družb oziroma organizacij strinjajo, da je dober in koristen. Seveda je potrebno v sam razvoj dualnega sistema vlagati, da tak tudi ostane ali da se celo izboljša. V Nemčiji so imeli pred 30 leti 1,7 milijona mladih brezposelnih, z du-

»Ceh je združenje obrtnikov znotraj določenega področja in je odgovoren za poklicno izobraževanje. Gre za strokovno združenje, v katerega so združeni majhni obrtniki, ki zaposlujejo od tri do pet oziroma največ deset delavcev. Cehi so organizirani na lokalni in regionalni ravni. V njih mali in samozaposleni obrtniki iste branže združujejo moči za krepitev poslovnih interesov.

Za odprte lastnega podjetja je potrebna mojstrska kvalifikacija. S tem zvišujejo kakovostno raven storitev, posledično pa tudi ugled poklica. Usposabljanje za naziv mojstra traja 3 leta. Stroški za usposabljanje znašajo prvo leto 460 evrov, drugo leto 530 evrov, tretje leto pa 640 evrov na mesec. Dodatno usposabljanje pri cehovskih mojstrih traja 3 do 4 tedne, cena tega usposabljanja znaša 150 do 200 evrov na teden. Bodoči delodajalec plačuje dodatno poklicno usposabljanje, ki traja 10 do 12 tednov. Za brezposelne plačuje tovrstno usposabljanje in izobraževanje Agencija za delo. Član ceha mora plačevati obvezno članarino 600 evrov na leto in še en odstotek na maso plač,« pojasnjuje Čermeljeva.

Kot so jim povedali, ima ceh več nalog. Med glavne sodijo: promocija skupnih poslovnih interesov; ohranjanje občutka skupnosti, profesionalne etike in dobrih odnosov med mojstri in vajenci; definicija in nadzor izobraževanja in izpitov; izpopolnjevanje mojstrov; mediacija med člani in strankami in še nekatere.

Agencija za delo (Bundesagentur für Arbeit- BA)

»Glede na socialno zakonodajo je Münchenska agencija za delo ena od več

Predstavniki SOPS in ZDOPS so obiskali tudi Zvezo nemških sindikatov DGB, v katero je vključenih 6,4 milijona zaposlenih.

jetij je velikih (denimo Siemens, BMW, Linde, Telekom, itd.).«

Po besedah Čermeljeve so glavne naloge Agencije za delo: poklicno svetovanje za adolescente, začetnike in diplomante; posredovanje poklicnega izobraževanja in zaposlitev; svetovanje delodajalcem; podpora poklicnemu izobraževanju; nadaljevanje izobraževanja in rehabilitacije, finančne štipendije za ohranitev in dostajanje delovnih mest, plačevanje transferjev za brezposelne, malo delo; pospeševanje enakosti spolov, distribucija informacij o zaposlitvah in vajeništvu in o odgovornosti in storitvah na področju poklicne podpore, vključno s pripravo statistik.

Zbornica industrije in trgovine za München in Zgornjo Bavarsko (IHK)

Gosti iz Slovenije so obiskali tudi Zbornico industrije in trgovine za München in Zgornjo Bavarsko (IHK).

»IHK je javna korporacija, ki deluje kot organizacija vseh podjetij v vseh industrijah. Primarni cilj IHK je vzpostavitev boljše infrastrukture za gospodarstvo,« pojasnjuje Ana Čermelj.

Po njenih besedah ima IHK štiri pomembne naloge. IHK je posvetovalna organizacija o predlogih zakonov in predpisov, ki zadevajo gospodarstvo; izvaja pristojnosti, ki jih je nanjo prenesla država, saj jih lahko opravi hitreje in ceneje kot javne službe (na primer poklicno izobraževanje ter priprava izvoznih in uvoznih dokumentov); gospodarstvu nudi informacije o pravnih postopkih, novih zakonih in prihodnjem razvoju (npr. na področju trgovine in konkurence, zaščite okolja, evropskih trgov in zunanje trgovine) ter skrbi za uveljavljanje stroke, zato je zagovornik poštenosti in trajnostnega razvoja v poslovnem svetu.

»Informacije, izkušnje in spoznanja, ki smo jih prinesli iz Münchna, nam bodo pri nadaljnjem izvajanju projekta in nasploh pri prizadevanjih za razvoj obrti in podjetništva v veliko pomoč,« poudarja Ana Čermelj.

T. K.

Gosti iz Slovenije so obiskali tudi Zbornico industrije in trgovine za München in Zgornjo Bavarsko (IHK).

alnim sistemom izobraževanja pa stremijo k temu, da zapolnjujejo trg z delovno silo, ki je zaželena in navsezadnje tudi plačana. Velik pomen pripisujejo praktičnemu izobraževanju in specifični praksi, saj delavci s posebnimi specifičnimi veščinami lažje dobijo službo,« pojasnjuje Čermeljeva.

Ceh pleskarjev in ličarjev

Za predstavnike ZDOPS in SOPS je bil še posebej zanimiv obisk pri cehu pleskarjev in ličarjev, saj v Sloveniji cehov v takšni obliki ne poznamo.

nacionalnega urada za zaposlovanje in je zadolžena za podporo in uravnoteženje na trgu dela,« pravi Čermeljeva. »Glavna pisarna oziroma centrala Agencije za delo je v Nürnbergu.

Agencija ima 156 zaposlitvenih agencij s 600 pisarnami, od tega je 23 zaposlitvenih agencij s 74 pisarnami na Bavarskem. V Münchnu dela v njih približno 1.000 zaposlenih,« pojasnjuje sogovornica. »Sicer pa je v strukturi gospodarstva v Münchnu približno 98 odstotkov malih in srednjih podjetij, samo dva odstotka pod-

Načrtovani ukrepi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

KAJ NAS ČAKA V LETU 2014?

Kaj nas čaka v letu 2014? To vprašanje si zastavljajo mnogi brezposelni delavci in socialno ogroženi državljani, ki zaradi različnih okoliščin nimajo te sreče, da bi si denar za vsakodnevno življenje lahko služili sami. Med njimi je, žal, vse več mladih, ki so polni ustvarjalne energije in znanja, nimajo pa kje poprijeti za delo, saj delovnih mest pri nas ni dovolj.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki ga je tako kot letos tudi lani vodila ministrica Anja Kopač Mrak, je lani v okviru proračunskih zmognosti relativno uspešno zagotavljalo socialno varnost državljanek in državljanov in v proračunu Republike Slovenije ohranilo sredstva za zagotavljanje socialne varnosti državljanov. Za transferje posameznikom in gospodinjstvom je država v letu 2013 namenila več kot 1,2 milijarde evrov. Za leti 2014 in 2015 se bodo sredstva za transferje posameznikom in gospodinjstvom celo povečala.

Kakšne ukrepe napoveduje Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v letošnjem letu? Iz poročil, obvestil za medije in drugih gradiv ministrstva je mogoče razbrati, da bo ministrstvo letos največ pozornosti namenilo zaposlovanju mladih, kar je tudi prav, saj je ravno brezposelnost med mladimi eden največjih problemov, s katerimi se srečujemo v Sloveniji. Pa poglejmo, kakšne spremembe so za letos že sprejete in kakšne nas še čakajo.

V ospredju zaposlovanje mladih

Veliko pozornosti namerava država posvetiti zaposlovanju mladih. Da bi zaposlovanje mladih še pospešili, so z Zakonom o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva sprejeli dodatne ukrepe, na podlagi katerih so delodajalci, ki za nedoločen čas zaposlijo mlade, za dve leti oproščeni plačila prispevkov. Kljub oprostitvi prispevkov za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje je zaposleni upravičen do enakega obsega pravic iz navedenih socialnih zavarovanj, kot če bi bili prispevki delodajalca plačani. V ministrstvu ocenjujejo, da bo namesto 20 tisoč novih zaposlitev mladih, kolikor jih je bilo v letu 2012 (od tega skoraj 90 odstotkov za določen čas), na podlagi navedene spodbude na letni ravni na novo zaposlenih 25 tisoč mladih, od tega 7 tisoč za nedoločen čas.

Jamstvo za mlade

Navedena spodbuda za zaposlovanje mladih bo po mnenju ministrstva pripomogla k večjemu zaposlovanju in s tem k večjemu prilivu sredstev v obe socialni blagajni. Hkrati bo predlagana olajšava prispevala k udeležanju ukrepov imenovanih »Jamstvo za mlade«. Gre za sve-

ženj ukrepov za zaposlovanje mladih. Mladim bodo v štirih mesecih po prijavi na zavodu za zaposlovanje ali pridobitvi formalne izobrazbe zagotovili kakovostno ponudbo za zaposlitev, možnost nadaljnega izobraževanja ali pripravništvo. Skupaj bodo za izvajanje »Jamstva za mlade« v letu 2014 namenili več kot 76 milijonov evrov in omogočili več kot 60 tisoč vključitev, v letu 2015 pa več kot 77 milijonov evrov in omogočili več kot 52 tisoč vključitev.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pod vodstvom ministrice Anje Kopač Mrak bo v letu 2014 največ pozornosti namenilo zaposlovanju mladih.

Štipendije mladoletnim dijakom se vračajo

S sprejetjem novega Zakona o štipendiranju smo v Sloveniji dobili celovitejšo, preglednejšo in bolj enotno ureditev štipendiranja. Nov štipendijski sistem vrača štipendije mladoletnim dijakom, omogoča kombiniranje več vrst štipendij in tako omogoča posamezniku višji končni znesek štipendije ter ga spodbuja k aktivnejšemu načrtovanju ne le svojega izobraževanja, temveč tudi poklicne oziroma karijerne poti. Ministrstvo je na novo uvedlo tudi štipendije za deficitarnost, ki so namenjene dijakom oziroma študentom, ki se izobražujejo na programih, ki so opredeljeni kot deficitarni.

Socialno podjetništvo

S sprejetjem Zakona o socialnem podjetništvu je v Sloveniji dobilo socialno podjetništvo normativni okvir in široko politično podporo pri razvoju. Ministrstvo je pripravilo tudi Strategijo socialnega podjetništva, katere glavni cilj je v naslednjih treh letih povečati prepoznavnost socialnega podjetništva in vedenje o načelih socialnega podjetništva, nadgradnja obstoječe-

ga podpornega okolja za podjetništvo in spodbujanje zaposlovanja ranljivih skupin na trgu dela.

Popravki socialne zakonodaje

Na podlagi analize socialne zakonodaje, ki jo je opravil Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, so pripravili dopolnitve in spremembe za izboljšanje položaja socialno najbolj ogroženih skupin prebivalstva – predvsem družin, enostarševskih in velikih družin, in povečanje dostopnosti do pravic iz javnih sredstev za ljudi, ki jih res potrebujejo.

Novosti pri dodeljevanju socialnih pomoči

S 1. januarjem 2014 so bile uveljavljene spremembe in dopolnitve Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ter spremembe in dopolnitve Zakona o socialno-varstvenih prejemkih. Po novem se bo pri odmeri pravic upošteval realnejši materialni položaj vlagatelja kot doslej; v dohodek družine se ne bo več všteval celotni otroški dodatek; ugodnejši bo način upoštevanja dohodka od študentskega dela. Širi se krog upravičencev do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka; zvišuje se dodatek na otroka v enostarševski družini; centri za socialno delo dobivajo več prostega preudarka pri upoštevanju nepremičnine. Svoji – dediči ne bodo več vračali vse prejete pomoči, pač pa le delno. Ohranja se sistem sofinanciranja šolske in dijaške prehrane, ki je v preteklem šolskem letu omogočil subvencioniranje šolske prehrane 165 tisoč otrokom in dijakom.

Odločen spopad s sivo ekonomijo in delom na črno

Letos se bosta pristojno ministrstvo in vlada zopet spopadla s sivo ekonomijo. Domače in tuje ocene obsega sive ekonomije pri nas segajo od 10 do skoraj 24 odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP) oziroma od 3,5 do 8,5 milijard evrov. Vlada je napovedala boj proti sivi ekonomiji na vseh področjih. Ministrstvo se je v to vključilo s spremembo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Ključne novosti, ki jih podpirajo tudi socialni partnerji, so, da se bo v nadzor nad delom in zaposlovanjem na črno vključila carinska služba s svojimi mobilnimi enotami.

Druga pomembna novost pa je predlog uvedbe vavčerskega sistema pri osebnem dopolnilnem delu. S to spremembo oziroma novostjo daje država možnost, da takšno delo tako uporabnik storitve kot tudi izvajalec opravi legalno na enostaven način. Na ministrstvu želijo, da se ta dela opravljajo legalno in ne, da zaradi birokratskih postopkov ljudi silijo v nelegalne obli-

ke. Tretja pomembnejša novost pa se nanaša na kaznovavno politiko – in sicer višje globe – predvsem za šušmarjenje (na kar so opozarjali inšpektorji). Po novem bo poleg odvzema predmeta, s katerim je bilo opravljeno delo na črno, mogoče odvzeti tudi premoženjsko korist, pridobljeno z delom na črno.

Za večjo učinkovitost inšpekcije za delo

Za večjo pravno varnost delavcev so pripravili – predlog Zakona o inšpekciji dela, s katerim bodo zagotovili večjo fleksibilnost in učinkovitost inšpektorjev in s tem tudi večjo pravno varnost delavcev. Večjo vlogo dajejo socialnim partnerjem, ki bodo delovali v okviru tripartitnega sveta. Z novim institutom »strokovnega pomočnika« bomo inšpektorje razbremenili administrativnih nalog, hkrati pa bodo po pooblastilu lahko opravljali tudi nekatere enostavnejše naloge v okviru inšpekcijskega nadzora. Na ta način se želi optimizirati delo na inšpektoratu in znotraj posameznega inšpekcijskega nadzora. To pomeni, da bo inšpektorjem ostalo več časa za inšpekcijske nadzore.

Obvezna elektronska prijava delavca na dan nastopa dela

S 1. januarjem je stopil v veljavo tudi Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Sicer je to tehnični zakon, vendar pa je zelo pomemben za pravno varnost delavcev. Zakon med drugim odpravlja veliko administrativno breme delodajalcem: uvaja obvezno elektronsko obliko prijav in obvezna socialna zavarovanja tako za vse pravne kot tudi za vse fizične osebe; poenostavlja postopke delodajalcem; ZPIZ bo podatke o vplačanih prispevkih dobival neposredno od DURS, najbolj pomembno pa je, da pomeni tudi večjo pravno zaščito delavcev. Delodajalec mora delavca prijaviti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje najkasneje na dan nastopa dela, ne pa v roku 8 dni, kot je to veljalo doslej.

Delodajalec je kopijo potrdila o vloženi prijavi in zavarovanje in odjavi iz zavarovanja dolžan vročiti delavcu. S tem se zagotavlja pravna varnost delavcev, ki morajo

biti obveščeni tako o začetku zavarovanja kot tudi o prenehanju zavarovanja.

Večja pravna varnost agencijskih delavcev

Ker smo bili v preteklosti deležni številnih opozoril o zlorabah instituta zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, so na ministrstvu skupaj s socialnimi partnerji pripravili spremembe Zakona o urejanju trga dela, ki bodo zagotovile večjo pravno varnost in preprečile izkoriščanje agencijskih delavcev. S tem zakonom so med drugim zelo jasno razmejili pojem opravljanja dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku od opravljanja storitev na podlagi civilnopravne pogodbe – to je področje, kjer je trenutno največ zlorab, zlasti pri pravicah delavcev, ki so napolnjeni na delo k uporabniku. Zaradi izigravanja dozodajšnje ureditve so tudi zaostriili oziroma dodali dodatne pogoje za opravljanje te dejavnosti in povečali globe za zlorabe.

Usklajevanje s socialnimi partnerji

Ministrstvo je imenovalo delovne skupine, ki bodo spremljale izvajanje tako novega pokojninskega zakona kot tudi področje delovnih razmerij in predlagale morebitne spremembe.

Ministrstvo je vse spremembe zakonodaje, ki se nanašajo na položaj delavcev ali delodajalcev, usklajevalo in v večini primerov tudi uskladilo s socialnimi partnerji. Socialni partnerji so se tudi dogovorili, da takoj po novem letu pospešijo pogajanja za pripravo novega socialnega sporazuma za izhod iz krize.

Za enakopravnost žensk in moških

Po več kot desetih letih so se na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti lotili tudi prenove dosedanjega Zakona o enakih možnostih žensk in moških, ki ga bodo preimenovali v Zakon o enakosti žensk in moških. Na področju enakosti spolov in enakih možnosti so pričeli z izvajanjem dveh projektov. Prvi projekt »Vključni.Vse« je namenjen spodbujanju enakosti spolov v procesih odločanja v gospodarstvu in ga bo ministrstvo izvajalo skupaj z Združenjem Manager ter Komisijo za preprečevanje korupcije. Drugi pomemben projekt na tem področju

je projekt »Uravnotežimo odnose moči med spoloma«. Ključni cilj obeh projektov je bolj uravnotežena zastopanost obeh spolov na vodilnih položajih.

S spremembami Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih pa v Sloveniji povečujemo enakopravno vlogo žensk in moških v družini, še posebej pri skrbi za otroke. Dozdajšnji neplačani očetovski dopust v Sloveniji postopno spreminjamo v dodatnih 15 dni plačanega očetovskega dopusta. Podaljšujemo pravico do dela s krajšim delovnim časom v primeru dveh otrok – namesto do 6 leta starosti otroka, zdaj do končanega prvega razreda, pri čemer je leto pravice neprenosljiva pravica vsakega od staršev; enake pravice kot biološki dobivajo tudi socialni starši; uvajamo nadomestilo za čas dojenja.

Odprava neustavnosti in napak prejšnje vlade

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravilo dva zakona, s čimer je po ugotovitvi ustavne sodišča popravilo napake prejšnje vlade. Odpravili so diskriminacijo, ki jo je v primeru zniževanja pokojnin samo nekaterim prejemnikom ugotovilo Ustavno sodišče, in spremembo pokojninskega zakona. Na podlagi spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se zavezancem, ki so bili do 31.12.2012 pristojevoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot brezposelne osebe, prijavljene na Zavodu RS za zaposlovanje, osnova za plačilo prispevkov od 01.01.2013 do konca prehodnega obdobja določa v znižani višini.

Ureditev študentskega dela

Skladno z dogovorom s socialnimi partnerji, zavezami v Nacionalnem reformnem programu 2013 – 2014 in koalicijsko pogodbo je ministrstvo pripravilo izhodišča za ureditev študentskega dela in kljub številnim odprtim vprašanjem na načelni ravni s predstavniki študentov dosegle dogovor o ključnih vprašanih prihodnje ureditve študentskega dela. Na ministrstvu so pristopili k pripravi besedila zakona, ki bo predvidoma javno predstavljen v prvi polovici januarja 2014. Študentsko delo po zdajšnjem predlogu ohranja svoje pozitivne funkcije (mladim omogoča stik s trgom dela, dodatni zaslužek, ...) ne bo pa dovoljeval zlorab in anomalij, ki smo jim priča danes. Študentsko delo bo vključeno v socialna zavarovanja po načelu »vsako delo šteje«.

V pripravi še štirje zakoni

Na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravljajo še štiri zakone: Zakon o dolgotrajni negi in zavarovanju za dolgotrajno nego (gre za zelo pomemben zakon, ki bo starostnikom omogočil bolj jesen življenje); spremembe Zakona o vojnih invalidih, spremembe Zakona o vojnih veteranih in spremembe Zakona o zaposlovanju in delu tujcev.

Zbral in priredil: T. K.

Državna pomoč za pet slovenskih bank

SOGLASJE EVROPSKE KOMISIJE

Evropska komisija je decembra lani v petih ločenih sklepih odobrila ukrepe državne pomoči za pet slovenskih bank. Komisija je odobrila načrta prestrukturiranja Nove ljubljanske banke (NLB) in Nove kreditne banke Maribor (NKBM), ker bosta omogočila dolgoročno zmožnost poslovanja brez nedovoljenega izkrivljanja konkurence. Prav tako je odobrila pomoč za nadzorovano prenehanje poslovanja Factor banke in Probanke, zlasti ker se bosta banki popolnoma umaknili s trga in bo izkrivljanje konkurence zaradi pomoči minimalizirano. Poleg tega je Komisija zaradi finančne stabilnosti začasno odobrila pomoč za reševanje Abanke Vipava. Končno odločitev bo sprejela po oceni načrta prestrukturiranja Abanke, ki naj bi ga Slovenija predložila v naslednjih dveh mesecih.

S. J.

Sestanek strokovne skupine v okviru projekta DialogueS

ISKANJE NAJBOLJŠIH REŠITEV

Konec lanskega leta se je sestala strokovna skupina projekta DialogueS, ki strokovno usmerja ves projekt. S strani nosilca projekta Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) so bili na sestanku generalni sekretar Igor Antauer in njegovi sodelavci Tomaž Bernik, Nataša Terzič in Nataša Svetek. S strani Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), ki je partner v projektu, so bili na sestanku generalni sekretar Martin Muršič in njegovi sodelavci Alenka Gajski, Bojan Hribar in Ana Čermelj. S strani Zavoda Republike Slovenije za za-

poslovanje (ZRSZ) so bili na sestanku strokovne skupine Barbara Vrtačnik, Lucija Pavlin in Romana Lapajne. Na sestanku so bili tudi zunanji sodelavci Bojana Sever, Janez Dekleva in dr. Alenka Kajzer.

Uvodoma je Tomaž Bernik predstavil projekt DialogueS in pojasnil vlogo strokovne skupine, ki bo usmerjala projekt, razpravljala o možnem izboljšanju politike zaposlovanja ter pripravila predlog ukrepov za njeno izboljšanje ter za okrepljeno sodelovanje projektnih partnerjev z zavodom za zaposlovanje.

Nato je direktorica območne službe zavoda za zaposlovanje v Ljubljani Barbara Vrtačnik povedala, da na vsakem uradu za delo deluje pisarna za delodajalce, saj si zavod prizadeva za krepitev sodelovanja z delodajalci in nasploh s socialnimi partnerji z namenom, da bi bilo usklajevanje med potrebami in ponudbo na trgu dela kar najboljšše. Na zavodu za zaposlovanje tudi načrtujejo, da bi okoli petina zaposlenih delala z delodajalci. Delodajalci tudi ocenjujejo delo uradov za delo. Lani so jih ocenili s povprečno oceno 4,4 na lestvici do 5, kar je vsekakor dobro. Nato je Vrtačnikova predstavila tudi portal za delodajalce, ki ga bodo letos še posodobili in prenovili.

V nadaljevanju je dr. Alenka Kajzer na kratko predstavila študijo o stanju na področju fleksibilnosti v Sloveniji s predlogi rešitev. Po njenih besedah v Sloveniji fleksibilnost razumemo vsak po svoje, kar otežuje merjenje, primerjave in podoben. V svoji študiji se je osredotočila na mala in srednja podjetja oziroma na obrt in podjetništvo. V študiji uvodoma analizira gibanja zaposlenosti in dejavnike krčenja zaposlenosti v obrti in podjetništvu. V drugem delu opisuje probleme pomanjkanja informacij o povpraševanju po delavcih, v tretjem pa je analizirala stanje na področju zaposlovanja s krajšim delovnim časom, usklajevanje družinskega in poklicnega življenja ter medgeneracijskega prenosa znanja in izkušenj. V četrtem delu so predstavljene ocene vpliva na fleksibilnost glede na uveljavitev prenovljenega Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o urejanju trga dela. Študija vsebuje zaključek, ki bi lahko bil izhodišče za nadaljnje razprave in za iskanje predlogov rešitev.

»Metodologije projekcije potreb na trgu dela pri malih in srednje velikih podjetjih v sektorju obrti in podjetništva ter primer modela projekcije potreb na primeru avto-serviserja« sta na seji predstavila Janez Dekleva in Bojana Sever, ki sta analizirala stanje v sektorju obrti in podjetništva, pripravila predlog metodologije projekcije potreb na trgu dela pri malih in srednje velikih podjetjih v sektorju obrti in podjetništva ter pripravila predlog modela projekcije potreb na profilih avto-serviserja, ki pa je zasnovan tako, da se ga lahko prilagodi tudi drugim profilom. Dokument govori tudi o nekaterih ovirah in problemih ter nakazuje možne rešitve zanje.

Igor Antauer pa je predstavil ugotovitve iz »Analize raziskave o uporabnosti ukrepov trga dela in zelenih ukrepov ter potreb delodajalcev«, ki je bila izvedena septembra 2013 med obiskovalci na mednarodnem obrtnem sejmu v Celju. Namen raziskave je bil ugotoviti mnenje delodajalcev o uporabnosti ukrepov trga dela, zelenih ukrepov ter

Udeleženci sestanka strokovne skupine so že začeli tvorno iskati skupne rešitve za odprta vprašanja.

V Evropski uniji 26,5 milijona brezposelnih oseb

BREZPOSELNOST NARAŠČA

Po podatkih evropskega statističnega urada Eurostat je stopnja brezposelnosti v območju evra novembra 2013 znašala 12,1 % in tako ostaja nespremenjena od aprila. V celotni EU se ni spremenila že od maja in je novembra znašala 10,9 %. Na letni ravni se je stopnja brezposelnosti povečala, saj je bila novembra 2012 v območju evra 11,8-odstotna, v celotni EU pa 10,8-odstotna.

Po ocenah Eurostata je bilo novembra lani v EU 26,553 milijona brezposelnih oseb, od tega 19,241 milijona v območju evra. V primerjavi z novembrom 2012 je bilo v EU 278 tisoč, v območju evra pa 452 tisoč več brezposelnih oseb.

V Sloveniji je stopnja brezposelnosti novembra znašala 9,9 %, kar je 0,2 % več kot oktobra. Med članicami Unije so bile najnižje stopnje brezposelnosti novembra 2013 zabeležene v Avstriji (4,8 %), Nemčiji (5,2 %) in Luksemburgu (6,1 %), najvišje pa v Grčiji (27,4 % septembra 2013) in Španiji (26,7 %).

Na letni ravni se je stopnja brezposelnosti zvišala v 14 državah članicah in znižala v 14. Največja zvišanja so zabeležili na Cipru (s 13,3 % na 17,3 %), v Italiji (s 11,3 % na 12,7 %) in v Grčiji (s 26,0 % na 27,4 %).

Novembra 2013 je bilo v EU brezposelnih 5,661 milijona mladih (mlajših od 25 let), od tega 3,575 milijona v območju evra. Stopnja brezposelnosti med mladimi je bila v EU 23,6-odstotna, v območju evra pa 24,2-odstotna.

B. H.

potrebah delodajalcev na trgu dela, še posebej na podlagi novega Zakona o delovnih razmerjih in spremembah Zakona o urejanju trga dela.

Na sestanku so se dogovorili tudi o nadaljnjem sodelovanju v okviru projekta DialogueS, še zlasti pri obisku pri AMS v Celovcu in pri pripravi mednarodne konference. Dogovorili so se tudi, da bo zavod za zaposlovanje pripravil članek o pisarnah za delodajalce, ki ga bo ZDOPS ponudil v objavo Obrtniku in Podjetniku.

Skratka, tvorno sodelovanje vseh udeležencev sestanka se je že začelo, kar je tudi eden od osnovnih ciljev projekta DialogueS. Dogovorili so se tudi, da bodo na naslednjem sestanku poskušali najti odgovore na strokovna vprašanja in dileme, ki so jih izpostavili na tokratnem, prvem sestanku.

T. K.

Na prvem sestanku strokovne skupine je bilo vzdušje zelo delovno in ustvarjalno.

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi,
dr. med.

Ko se poveča prostata...

Povečana prostata je tako pogosta in splošna težava starejših moških, da lahko rečemo, da jo bodo imeli prav vsi, če bodo le dovolj dolgo živeli. Pri vsaj polovici moških se po 50. letu že pojavijo prve težave, ki nakazujejo razvoj bolezni, pri moških, ki so starejši od 80 let pa je povečana prostata težava kar v 90 %.

Kje se prostata nahaja, kaj je njena funkcija in zakaj pride do težav?

Prostata je majhna spolna žleza oblike kostanja, velikosti 25 mililitrov, ki se nahaja pod sečnim mehurjem. Skozi njo poteka kratek odsek sečnice, skozi katero moški izločajo urin in semensko tekočino. Zaradi svoje lege, povečana prostata vpliva tako na mehur (ga pritiska in draži), kot tudi na sečnico (jo stiska in moti pretok urina skozi njo). Njena osnovna funkcija je sicer izdelovanje izločkov, ki tvorijo semensko tekočino in so pomembni za prehranjevanje semenčic. Ko začne ta fiziološka funkcija prostate usihati, kar je ravno okoli 50. leta starosti, pa se ponavadi začnejo pojavljati težave s pretirano rastjo prostate. Natančen vzrok za povečanje prostate ni poznan, proces pa je definitivno povezan z višjo starostjo in hormoni, ki jih izločajo moda. Ugotovili so namreč, da se pri moških, ki so imeli v mladosti, zaradi zdravstvenih vzrokov, moda odstranjena, prostata v starosti nikoli ni povečala.

Simptomi povečane prostate

Težave se nikoli ne pojavijo z danes na jutri, temveč simptome moški zaznavajo postopno, preko več let. Če ste v letih, ko se lahko začnejo težave zaradi povečanje prostate, razmislite ali imate katerega od spodaj naštetih problemov. Sprva se ponavadi pojavijo simptomi zaradi stisnjene sečnice, ta vpliva na curek urina, ki postane šibek in tanek. Pogosto je tudi neprijetno čakanje na začetek uriniranja, prekinjen tok seča med uriniranjem ter kapljanje seča, ko ste z uriniranjem že končali. Druga skupina težav se pojavi na račun draženja mehurja. Tu gre za pogostejše siljenje na vodo ter pogosto nočno uriniranje. Slednje je zelo moteče, saj so moški ob tem kronično neprespani in utrujeni. V kasnejšem poteku bolezni se pojavi tudi občutek nenadne potrebe po odvajanju urina oziroma občutek, da ne boste pravočasno prišli do stranišča ter pogosto zaznavanje, da mehur ni popolno izprazen tudi ob zaključku uriniranja.

Zakaj obiskati zdravnika?

Povečana prostata ni življenjsko ogrožajoča bolezen, vendar ob dolgotrajni nezdravljeni bolezni, klub temu lahko pride do resnih zapletov. Eden od njih je kronično zastajanje urina, ki vzpostavi

ugodne razmere za razrast bakterij ter pripelje do okužbe sečil. Zaradi zapore v odtoku seča pride lahko tudi do prehajanja seča nazaj v ledvice, ki se ob tem hudo okvarijo. Možna je tudi nenadna zapora urina, ki se kaže s hudo bolečino v predelu trebuha in vedno manjšo sposobnostjo uriniranja dokler odvajanje seča povsem ne zamre. Četudi so ti zapleti precej redki, pa že samo povečanje prostate slabša dnevno kvaliteto življenja. Prav zato je ob nastopu kateregakoli simptoma povezanega s povečano prostato pomembno, da moški obiše zdravnika in začne z ustrežno obravnavo. V pomoč diagnozi bo morda potreben pregled, pri katerem bo zdravnik skozi danko otipal vašo prostato. Ob tem naj vam ne bo nerodno, saj je tak pregled nujen, da se izključi morebitno resno stanje, kot je rak na prostati. V praksi je pomembna tudi laboratorijska preiskava nivoja PSA, to je specifična prostata beljakovina, katere povišanje korelira s povečano prostato.

Povečana prostata in rak prostate

Zvečanje prostate in rak prostate, kot mnogi napačno mislijo, nista vzročno povezana. Rak namreč lahko vznikne v vsaki prostati, ne glede na njeno velikost in povečanje prostate ne doprinaša k vzniku raka. Pomembno pa je dejstvo, da se rakavo obolenje prostate, kot tudi nenevarno povečanje prostate, sprva kažeta s težavami pri uriniranju. Zaradi prekrivanja simptomov je možno, da ima moški s povečano prostato hkrati tudi prikritega raka na prostati. Zato je ključno, da se v primeru pojava težav zglasite pri svojem zdravniku, slednji bo namreč opravil ustrežno diagnostiko za izključitev rakavega obolenja.

Kako zdravimo bolnike s povečano prostato?

Namen zdravljenja je predvsem izboljšanje bolnikove kakovosti življenja. V začetni fazi, ob blagih težavah, ponavadi zadoščajo že splošni preventivni ukrepi kot na primer zmanjšanje pitja kave in alkohola. Ob napredovanju težav, se ponavadi poslužimo terapije z zdravili, ki izboljšajo uriniranje in upočasnijo rast prostate. Pri bolnikih s hudimi motnjami uriniranja ali pa zapleti zaradi povečane prostate je ponavadi potrebna operativna odstranitev prostate. Da ne bi prišlo do tako hudih težav, velja priporočilo, da naj vsak moški po 50. letu starosti enkrat letno opravi preventivni pregled prostate, vendar pa se to v praksi ponavadi ne dogaja.

Kaj lahko storite sami?

Številni dejavniki lahko pripomorejo k povečanju prostate. Na nekatere, kot na primer na dednost, nimamo vpliva, na druge, na primer na hrano in pijačo, pa seveda lahko vplivamo. Znan je škodljiv vpliv alkohola (predvsem piva), mrzlih pijač, gaziranih pijač ter pretiranega pitja kave. Bolezni prostate so še posebej podvrženi moški s povišanim holesterolom, zato je priporočljiv vnos manj kalorične hrane. Na splošno velja, da boste z zdravim življenjem in pravočasnim zdravljenjem veliko naredili tudi za zdravje prostate. Tovrstne težave pač niso le bolezen »dedkov«, temveč so del naravnega procesa staranja pri vsakem moškem.

Sprejet paket ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka v EU

ČIST ZRAK ZA EVROPO

Evropska komisija je decembra lani sprejela nov paket ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zraka v EU. Paket ukrepov za čist zrak posodablja obstoječo zakonodajo in nadalje zmanjšuje škodljive emisije iz industrije, prometa, energetskih naprav in kmetijstva za namenom, da bi se zmanjšal njihov vpliv na zdravje ljudi in okolje.

Današnji paket sestavlja nov program Čist zrak za Evropo, ki vsebuje ukrepe za zagotovitev kratkoročne izpolnitve obstoječih ciljev in nove cilje glede kakovosti zraka za obdobje do leta 2030. Del paketa sta tudi spremenjena direktiva o nacionalnih zgornjih mejah emisij, ki določa strožje nacionalne zgornje meje emisij za šest glavnih onesnaževal, in predlog za novo direktivo o zmanjšanju onesnaževanja iz srednje velikih kurilnih naprav, kot so energetske naprave za stanovanjske bloke ali velike stavbe in majhni industrijski obrati.

Nov paket naj bi tako do leta 2030 preprečil 58 tisoč prezgodnjih smrti, pred onesnaževanjem z dušikom zaščitil 123 tisoč km² ekosistemov in 56 tisoč km²

Slaba kakovost zraka povzroča v EU več žrtev kot prometne nesreče in je hkrati najpogostejši vzrok prezgodnjih smrti.

zaščitenih območij Natura 2000, pred zakisljevanjem pa zaščitil 19 tisoč km² ekosistemov. Samo na področju zdravja bo družbi prihranil 40 do 140 milijard evrov

zunanjih stroškov in prinesel približno 3 milijarde evrov neposrednega dobička zaradi večje produktivnosti delovne sile, nižjih zdravstvenih stroškov, večjega pridelka in manj škode na zgradbah. Predlog bo ustvaril tudi približno 100 tisoč dodatnih delovnih mest, saj se bosta zaradi manj izgubljenih delovnih dni povečali produktivnost in konkurenčnost. Ocenjuje se, da bo imel pozitiven neto učinek tudi na gospodarsko rast.

Slaba kakovost zraka povzroča v EU več žrtev kot prometne nesreče in je hkrati najpogostejši vzrok prezgodnjih smrti. Povzroča tudi izgubo delovnih dni in visoke zdravstvene stroške, najbolj pa so prizadete občutljive skupine, kot so otroci, astmatiki in starejši ljudje. Poleg tega uničuje ekosisteme zaradi kislega dežja in prekomerne onesnaženosti z dušikom, t.i. evtrofikacijo. Številne države članice EU še vedno niso dosegle dogovorjenih evropskih standardov glede kakovosti zraka, na splošno pa se smernice Svetovne zdravstvene organizacije v zvezi z onesnaženostjo zraka ne upoštevajo.

S. J.

Sporazum o zaposlovanju med Slovenijo in Bosno in Hercegovino omogoča izkoriščanje delavcev migrantov

KRIVIČNE DOLOČBE

Sporazum o zaposlovanju med Slovenijo in BiH o zaposlovanju delavcev iz BiH v Sloveniji, ki je začel veljati 6. decembra 2012, ima katastrofalne napake,« je na novinarski konferenci ZSSS dejal njen izvršni sekretar Goran Lukič. Po njegovih besedah je ZSSS pravočasno vse pristojne organe tako v Sloveniji kot v Bosni in Hercegovini opozorila na njegove slabosti. Žal takrat opozorilom ZSSS niso prisluhnili, sedaj pa se je začelo dogajati ravno to, na kar je ZSSS opozarjala.

Šestnajsti člen sporazuma je po Lukičevih besedah napisan tako, da se delavec migrant iz Bosne in Hercegovine prostovoljno znajde v svoji domovini, če da izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, ker mu delodajalec ne izplačuje plač. Delavec migrant, ki se postavi za svojo pravico, se mora po črki sporazuma prostovoljno vrniti v Bosno in Hercegovino. Isti člen določa tudi, da se mora delavec migrant, ki po letu dni izredno odpove pogodbo o zaposlitvi, v tridesetih dneh ponovno prijaviti v zavarovanje, drugače se mora vrniti v Bosno in Hercegovino. »Delavec migrant je pred dilemo, ali se bo sprijaznil s tem, da mu delodajalec krši pravice, ali pa bo tvegala in dal odpoved. Če v mesecu dni ne bo našel nove zaposlitve, bo moral nazaj v svojo domovino,«

je dejal Lukič. »Začaran krog se je začel vrteti. Nekateri delavci migranti so že dali izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, ker jim delodajalec ni izplačeval plač, nato pa so se morali vrniti v Bosno in Hercegovino. Po prostovoljni vrnitvi pa po dolo-

Goran Lukič: »Če delavec iz BiH izredno odpove pogodbo o zaposlitvi, ker mu delodajalec ne izplačuje plač, ga po črki sporazuma pošljejo nazaj v njegovo domovino.«

čilih sporazuma šest mesecev ne morejo priti nazaj v Slovenijo. Tudi to določilo je nesmiselno in bi ga bilo treba iz sporazuma črtati.«

Na novinarsko vprašanje, koliko delavcev se je že moralo vrniti v Bosno in Hercegovino je Lukič odgovoril, da takšnih delavcev doslej še ni bilo veliko (sam ve samo za nekaj primerov), četudi bi bil en sam, pa bi bilo to preveč. Bistvo je namreč v tem, da je napaka v sporazumu sistemska in da delavce migrante postavlja v položaj, v kakršnem se ne bi smeli znajti. Če hočejo ostati v Sloveniji in pridobiti delovno dovoljenje morajo potpeti in pristati tudi na to, da jih delodajalec izkorišča.

Pristojne organe v Sloveniji in Bosni in Hercegovini je Lukič pozval, naj celoten sporazum o zaposlovanju med obema državama ponovno odprejo za razpravo in ga skozi enakopravni socialni dialog dopolnijo in popravijo.

Pozivu Lukiča se je pridružil tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič, saj sporazum na sistemski ravni postavlja delavce migrante iz Bosne in Hercegovine v neustrezen položaj, kar je nujno spremeniti. »Gre za veliko krivico, ki jo mora država nemudoma odpraviti,« je dejal Semolič.

T. K.

Kulturni kotiček

Piše: Roman Končar

Korak v prazno...

Malo jih je med nami, ki zmorejo pogum, da soljudem nastavljajo zrcalo in jih na hudomušno-zafrkljivo-humoren način ozaveščajo, jim kažejo »pravi obraz« v smislu družbenih normativov in osebne hinavščine.

Boris Kobal je zagotovo tisti človek, kateremu so rojenice natrosile vrsto talentov, enega pa še v prav posebej veliki količini, namreč tistega, da zna delati pravo pravcato inteligentno – slovensko satiro. Ja, to Boris preprosto zna in si tudi – upa: povedati na glas kdo smo in predvsem kakšni smo za svojimi fasadami in maskami.

Verjamem in celo vem, da mu ni vselej lahko. Niti slučajno. Toliko sva skupaj preživela, da to preprosto vem. Takrat, v trenutkih najrazličnejših napadov in zlonamernih podtikanj in laži, katerih je Boris deležen, je tudi on popolnoma »normalen« človek, krvav pod kožo takisto, kot vsi ostali. In v tistih trenutkih tudi njega zaboli. Če kaj ni res, ali je neupravičeno, ali je zlobno in boleče izmišljeno, vse v smislu diskreditiranja Borisa, kot človeka.

Ja, marsikaj sva preživela skupaj: »Hlapce« v tržaškem gledališču, katere je režiral, meni pa zaupal glavno vlogo Jermána, za katero sva bila z Borisom »nagrajena« s kar osmimi aplavzi na odprti sceni, pa »Za narodov blagor« v ljubljanski Drami, kjer mi je prav tako zaupal eno glavnih, nosilnih vlog, vlogo dr. Grozda (to predstavo smo ustvarjali istočasno tako v Drami SNG Ljubljana, kot v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju, kjer jo je režiral sloviti Mile Korun, z igralskim ansamblom celjskim, seveda – in ker je bil že takrat Korun pač KORUN, so si kritiki dovolili pravi pravcati pogrom nad našo, ljubljansko predstavo, prav posebej pa so si privoščili drzni režiserski koncept Borisa Kobala. Zame osebno, pa tudi za velikansko večino tistih, ki so si našo predstavo ogledali, je bila Borisova postavitev daleč nad Korunovo, tako po svoji konceptualni postavitveni zamisli in izvedbi, kakor tudi po igralskih partih, pa še bi lahko našteval...

Prijateljstvo sva vznegovala, donegovala in ga še vedno negujeva. Tudi v privatnem življenju sva se družila in se še zdaj. Zdej, resnici na ljubo, veliko manj, drži, nekda pa sva bila kar dosti skupaj.

Spomnim se, kako smo se njega dni odpravili na morje, na otok Pag nas je vodila pot. Boris s svojo družino, pa Mitja Rotar s svojo, pa Marko Okorn s svojo, pa še moja malenkost s svojo družinico. Bilo je lepo in uživali smo na prečudovitem Pagu. Fantje smo radi vrgli kakšen tarok, ženski del ansambla, skupaj z otroci, pa se je raje predajal soncu in morju. No, smo pa tudi mi kdaj pa kdaj skočili v vodo, se razume. Celo zelo pogosto. Hote. Nekajkrat pa tudi – nehote.

Zgodilo se je namreč, da smo se odpravili s čolnom, Borisovim, na bližnjo plažo. Spakirali smo »vse živo« v čoln, da ja ne bo kaj manjkalo, tam, na bližnji plaži rajski in počasi skušali odriniti. Marko in Boris sta prevzela »sistem« odvezovanja štrika in sprostitvev, oziroma pripravo čolna na plovbo. Marko je stal na čolnu, Boris pa je odvezoval štrik. Vendar je to počel sila umetelno, kot se spodobi za enega resnega slovenskega gledališkega umetnika. Z eno nogo je tako stal na pomolu, z drugo pa kar na čolnu. In je odvezoval štrik, s katerim je bil čoln privezan na pomol. In bolj, ko je odvezoval, bolj je čoln potiskal od obale, razumljivo! Tako se je potem seveda zgodilo, da se njegov nožni razkorak večal in širil in na obzorju dogajanj naših morskkih je bila senzacija v obliki poizkusa, kako lahko Boris Kobal naredi »špago u letu«.

In mu je skoraj uspelo, našemu vrlemu pomorskemu gimnastu, ki je v tistih trenutkih dodobra zasenčil vse olimpijske dosežke Leona Štuklja in Mira Cerarja skupaj.

Razčtetveril se je, naš Boris, skorajda in »špaga« bi mu res skoraj uspela, če se ne bi v vse skupaj vpletel nič hudega želeči Marko Okorn. Le-ta je hotel Borisu nekako, spet na svoj specifični gledališko-igralski način, pomagati in se je spravil na pomoč tako, da je skušal čoln čim bolj približati nazaj, k obali. Pa je naredil ravno obratno. Čoln je še bolj pomaknil od obale in naš vrli Boris je pljusnil tja v morje, da je pošpricalo vse naokrog.

Voda v zalivčku, kjer smo domovali, je bila tudi ob pomolu dokaj plitka in Boris se je znašel v morju, med travami in algami, kot kak naselili kitek mali.

Smehu ni bilo ne konca, ne kraja. Na ta račun smo se nasmejali še kasneje in spili prenekatero čašico rujnega. Pa Boris ni nič zameril. Čisto nič. Smejal se je, prav tako, kot smo se mi.

Še danes ne zameri, če se skupaj spomniva na njegov morskogimnastični podvig in se od srca nasmejiva.

Ja, je, Boris Kobal je nekaj posebnega. Tako zelo posebnega, da ima prav posebno mesto tudi v mojem srcu.

Bodi zdrav in satiričen tudi v prihodnje, dragi prijatelj.

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno		znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
nad	do	
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebne olajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravidnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - JANUAR 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicna, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicna, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicna, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicna, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicna, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicna, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer: 0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva 334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza
Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej): 0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej): 0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):	član SOPS:	nečlan:
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	603,77 €	452,83 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	905,66 €	754,72 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.207,54 €	1.056,60 €
b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:		
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	603,77 €	
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	905,66 €	
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.207,54 €	

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše) 3.018,86 €

10. Solidarnostna pomoč: 1.509,43 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj 791,50 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj največ 791,50 € 1.068,28 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v oktobru 2013 bruto 1.526,11 € oziroma neto 999,99 €, za obdobje VIII. - X. pa bruto 1.509,43 € oziroma neto 990,94 €.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od 1. januarja 2014 naprej:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 preseгла 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od 1. februarja 2013 naprej najmanj:

I. tarifni razred	546,43 €
II. tarifni razred	622,94 €
III. tarifni razred	699,41 €
IV. tarifni razred	786,85 €
V. tarifni razred	879,74 €
VI. tarifni razred	1.049,14 €
VII. tarifni razred	1.191,21 €
VIII. tarifni razred	1.420,70 €
IX. tarifni razred	1.704,84 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, bo predvidoma od 1. januarja 2014 naprej določena v višini bruto 789,15 €.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od 1. avgusta 2006 naprej bruto 237,73 €.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DEL DOHODNINE NAMENITE
SINDIKATU!**

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **01/43 41 269** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave.

V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO**MIRNO REŠEVANJE SPOROV
V OBRTI IN PODJETNIŠTVU**

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izbere te drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

**Združenje delodajalcev obrti in
podjetnikov Slovenije – GIZ.**

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU
POSTANITE ČLANI SINDIKATA!**

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

**Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj,
vas vabimo, da se nam pridružite!**

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Primorska in
Notranjska**

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crncec@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Dolenjska,
Bela krajina in Posavje**

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkp@sindikati-zsss.si

Z MEDNARODNE KONFERENCE - PROJEKT DIALOGES

